

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 126/23

Luxemburg, 13 juli 2023

Arrest van het Hof in de gevoegde zaken C-615/20 | YP e.a. en C-671/20 | M. M. (Opheffing van immuniteit en schorsing van een rechter)

Nationale rechterlijke instanties moeten een handeling waarbij in strijd met het Unierecht de schorsing van een rechter wordt gelast, buiten toepassing laten

Bij beslissing van 18 november 2020 heeft de tuchtkamer van het Poolse hooggerechtshof toestemming verleend om rechter I.T. van de regionale rechtbank te Warschau strafrechtelijk te vervolgen en heeft zij hem geschorst alsook zijn bezoldiging verminderd voor de duur van de schorsing. Deze beslissing had tot gevolg dat de aanvankelijk door rechter I.T. behandelde zaken aan andere rechtsprekende formaties werden toegewezen, behalve de strafzaak die heeft geleid tot de prejudiciële verwijzing in zaak C-615/20.

In zaak C-615/20 heeft de rechtsprekende formatie van de regionale rechtbank te Warschau, waarin rechter I.T. zitting heeft als alleensprekend rechter, twijfels geuit over de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid van de tuchtkamer¹ en gevraagd of het Unierecht zich ertegen verzet dat een dergelijke instantie de strafrechtelijke immuniteit van rechters van de gewone rechterlijke instanties kan opheffen en hen kan schorsen. Voorts heeft zij het Hof gevraagd of het Unierecht, met name de beginselen van voorrang van het Unierecht en loyale samenwerking, zich ertegen verzet dat de beslissing in kwestie bindend wordt geacht en of rechter I.T. dan het recht heeft om de bij hem aanhangige strafzaak verder te behandelen.

In zaak C-671/20 heeft een rechter aan wie een van de zaken is toegewezen waarmee aanvankelijk rechter I.T. was belast, het Hof gevraagd of het Unierecht vereist dat hij de beslissing van de tuchtkamer jegens rechter I.T. buiten beschouwing laat en de behandeling van deze zaak niet voortzet, en of de bevoegde nationale rechterlijke autoriteiten rechter I.T. in staat moeten stellen die zaak verder te behandelen.

In zijn arrest van vandaag wijst het Hof erop dat de beslissing in kwestie is gebaseerd op nationale bepalingen waarvan het Hof recent heeft geoordeeld dat zij in strijd waren met artikel 19, lid 1, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie² omdat zij de tuchtkamer – waarvan de onafhankelijkheid en de onpartijdigheid niet waren gewaarborgd – de bevoegdheid toekenden om uitspraak te doen over zaken die rechtstreeks van invloed zijn op het statuut en de ambtsvervulling van rechters, zoals de inleiding van een strafprocedure tegen hen. Gelet op het gezag van een niet-nakomingsarrest en op de rechtstreekse werking van die bepaling en het beginsel van voorrang van het Unierecht, **zijn de Poolse rechterlijke instanties dus verplicht om te zorgen voor de eerbiediging van die bepaling en van dat oordeel van het Hof en dienen zij daaruit alle consequenties te trekken**, zelfs wanneer nationale wetgevende maatregelen ontbreken.

¹ De tuchtkamer van het Poolse hooggerechtshof is inmiddels opgeheven. Zie beschikking van 21 april 2023, Polen/Commissie, [C-204/21 R-RAP](#), punt 26 (zie ook PC nr. [65/23](#)).

² Arrest van 5 juni 2023, Commissie/Polen (Onafhankelijkheid en privéleven van rechters), [C-204/21](#) (zie ook PC nr. [89/23](#)).

Daartoe **moeten de nationale rechterlijke instanties een handeling als de beslissing van de tuchtkamer buiten toepassing laten wanneer dit gezien de processituatie in kwestie onontbeerlijk is om de voorrang van het Unierecht te waarborgen**, zonder dat **overwegingen in verband met het rechtszekerheidsbeginsel of een vermeend gezag van gewijsde daarvoor een belemmering vormen**. Wat rechtszekerheid betreft, wijst het Hof er met name op dat de nationale rechterlijke instanties zowel de strafprocedure in zaak C-615/20 als die in zaak C-671/20 hebben opgeschort in afwachting van dit arrest van het Hof, zodat er geen enkel beletsel lijkt te bestaan voor een hervatting van die procedures door rechter I.T.

Het Unierecht vereist dan ook in zaak C-615/20 dat **rechter I.T. zijn bevoegdheid in de bij hem aanhangige strafprocedure verder kan uitoefenen**, en in zaak C-671/20 dat **de rechtsprekende formatie waaraan een zaak is toegewezen waarmee aanvankelijk rechter I.T. was belast, geen uitspraak doet in die zaak** en dat **de bevoegde rechtelijke instanties die zaak opnieuw toewijzen aan rechter I.T.**

Ten slotte oordeelt het Hof dat noch nationale bepalingen die de nationale rechterlijke instanties onder bedreiging van tuchtrechtelijke sancties verbieden om de bindende kracht van de beslissing van de tuchtkamer te toetsen, noch de rechtspraak van een grondwettelijk hof die deze toetsing niet toestaat, **kunnen verhinderen dat die beslissing buiten toepassing wordt gelaten**. De voorrang van het Unierecht vereist dat nationale bepalingen en rechtspraak die met dit recht strijdig zijn, buiten toepassing worden gelaten. Evenmin kan een nationale rechter tuchtrechtelijk aansprakelijk worden gesteld omdat hij dergelijke nationale bepalingen of rechtspraak buiten toepassing laat.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst van het arrest en de samenvatting](#) ervan zijn op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught [☎\(+352\) 4303 2170](tel:+35243032170)

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via „[Europe by Satellite](#)” [☎\(+32\) 2 2964106](tel:+3222964106)

Volg ons!

